

Haarlem en omgeving

Heel wat historische interieurs zijn onbeschermd. Ze staan niet op een monumentenlijst, sterker nog: hun bestaan is soms niet eens bekend. Enkele onderzoekers zijn begonnen dit verstopte erfgoed in kaart te brengen. Hun mooiste vondsten in Zuid-Kennemerland zijn nu gebundeld.

Notaris Van Cranenburgh en zijn gezin. Trappenhuis villa Habeo Horam in Aerdenhout, ontworpen door architect J. van den Ban (1908).

FOTO'S STICHTING HISTORISCHE INTERIEURS AMSTERDAM

Een ijskast, een van de eerste uit de geschiedenis, villa Cranenburgh.

Villa Cranenburgh, Haarlem

Fontein, villa Cranenburgh, Wagenweg 63, Haarlem

Badkamer, Habeo Horam, Aerdenhout.

Bladeren door verstopt erfgoed

Kees van der Linden
k.van.der.linden@hollandmedia.combinatie.nl

Haarlem ★ Het baanbrekende onderzoek startte enkele jaren terug in Amsterdam. De stichting Historische Interieurs Amsterdam stuitte op zoveel unieke vondsten, dat het werkterrein van de kunsthistorici al snel werd verlegd naar de forensen-gemeenten rond de hoofdstad. Op de fiets of te voet trokken ze door 't Gooi en Zuid-Kennemerland, nieuwsgierig naar binnen kijkend door vensters en zelfs brutaal koekoelend door brievenbussen. Barbara Laan en haar mede-onderzoekers gingen daarbij niet erg systematisch te werk. Het was gewoon een kwestie van hun neus achterna lopen in de slijkere stadsbuurten en villadorpen. Laan: „Het was niet huis voor huis, straat voor straat. In sommige gevallen werden we getipt door de eigenaren zelf, of door een historische stichting als Ons Bloemendaal. Vaak kende degene die een mooi interieur heeft iemand anders die ook iets bijzonders bezit en dan werden we doorverwezen.”

Buitenplaatsen

De 17de- en 18de-eeuwse buitenplaatsen lieten ze bij die zoektocht met opzet links liggen. Daarvan zijn de interieurs al lang in kaart gebracht; de kunsthistorici waren juist op zoek naar onontdekte schatten.

Wat ze zoal aantroffen? Fraai betegelde vestibules, glas-in-loodramen, woonkamers betimmerd met mahoniehouten lambriseringen, schouwen, parketvloeren en stucplafonds. Bij zo'n twintig huizen ging de stichting daadwerkelijk naar binnen. De gaafste en meest in het oog springende interieurs zijn nu in boekvorm gebundeld. Het gaat om drie delen, gewijd aan achtereenvolgens Amsterdam, 't Gooi en Zuid-Kennemerland. Een minder strenge selectie van de bevindingen is te vinden op de website van de stichting waarop de onderzoekers een blog bijhouden van hun ontdekkingen en op een eigen Facebookpagina waarop zij foto's van leuke vondsten plaatsen.

Comfort

En tot slot: comfort. „Mensen zijn tegenwoordig meer comfort gewend dan vroeger, ze hebben een ander levenspatroon gekregen. Vroeger leefde villabewoners gescheiden van hun personeel, ze hadden geen zin om de hele dag in het gekletter van de pannen en het gegil van de keukenmeiden te zitten. Nu willen mensen juist graag woonkamer en keuken in één ruimte. Daardoor verdwijnen er bijzondere tegelwanden, of erger, wordt de structuur van het hele pand aangepast.”

Laadbak

Kortom, het binnenwerk van een huis ligt in een laadbak voor je er erg in hebt, zelfs als het werk is van bekende architecten als Wouter

Glas-in-loodraam, villa Cranenburgh, Haarlem

Boek over unieke interieurs in Zuid-Kennemerland

Hamdorff en Han van Loghem. „Tja, als het geen monument is, kun je alles er gemakkelijk uithalen.” De overheid zou een actievare rol kunnen spelen om het erfgoed te bewaren, vindt Laan. „Onderhoudskosten zijn aftrekbaar als je in een rijksmonument woont, maar niet als je in een gemeentemonument woont. Waarom eigenlijk niet? Die mensen zitten met dezelfde problemen.” Gelukkig gaat er ook veel goed. „Ondanks al het sloopwerk is er nog steeds veel over. Bovendien

zijn mensen die een monumentaal huis bewonen niet zelden zelf de beste ambassadeurs voor het behoud ervan. Zij weten hoe moeilijk het is om zo'n huis te stoken en te isoleren; ze kennen de nadelen en hebben het er kennelijk toch voor over om in zo'n oud huis te gaan wonen.”

Zuid-Kennemerland - Interieurportretten van stadshuizen en villa's 1875-1945'. Prijs voor dit boek tesamen met de andere twee delen over Amsterdam en 't Gooi: 50 euro. Kijk voor meer informatie op de site van de uitgever: www.stokerkade.nl. De website van de stichting is: www.historischeinterieursamsterdam.nl. De stichting is ook te vinden op Facebook.

Haarlem en omgeving